

แผนบริหารความเสี่ยง การจัดการการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ.2565

กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงนั้นมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะป้องกันและควบคุมปัญหาความเสี่ยงในด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรโดยรวม กองมาตรฐานวิชาการและประกันคุณภาพได้ดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อมหาวิทยาลัยซึ่ง “การบริหารความเสี่ยงที่ดี” คือการที่ทุกคนในองค์กรมีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมออีกทั้งร่วมกันวางแผนป้องกัน และควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจเพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของแผนบริหารความเสี่ยงของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายได้มีแนวทางการบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กรที่ชัดเจนและสามารถนำไปทั้งปรับปรุงและลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ประวัติและพัฒนาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	๑
ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์การพัฒนา	๔
โครงสร้างองค์กร	๖
บทที่ ๒ ความหมายและกระบวนการความเสี่ยง	๑๒
บทที่ ๓ ผลการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง	๒๔
- แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต การจงใจปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน ในการยกยอกเงินของหน่วยงานหรือองค์กร	๒๕
- แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ ทับซ้อนในงานที่เกี่ยวข้อง	๒๖
- แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต การสมรู้ร่วมคิดในการทุจริตคอร์รัปชัน ภายในหน่วยงาน หรือองค์กร	๒๗
- แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต การนำข้อมูลส่วนบุคคลหรือหน่วยงาน ไป ใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว	๒๘
- แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต ความโปร่งใสและความคุ้มค่าของการใช้ จ่ายงบประมาณ	๒๙
บทที่ ๔ สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงในภาพรวมทั้งหมด	๓๐

บทที่ ๑ บทนำ

ประวัติและพัฒนาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พัฒนาจากโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรการศึกษาสู่การเป็นวิทยาลัยครูเชียงราย สถาบันราชภัฏเชียงราย และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในปัจจุบัน โดยมีประวัติพัฒนาการตามลำดับดังนี้

โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๑๒ จังหวัดเชียงรายได้เสนอเรื่องขอตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาต่ออธิบดีกรมการฝึกหัดครูโดยเสนอให้ใช้พื้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำหนองบัว ตำบลบ้านคู อำเภอนี้เมือง จังหวัดเชียงราย เป็นสถานที่ในการจัดตั้ง

วิทยาลัยครูเชียงราย

วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้จัดตั้งวิทยาลัยครูเชียงราย โดยมีนายบัณฑิต วงษ์แก้ว ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการคนแรก

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เริ่มเปิดอบรมการศึกษาภาคฤดูร้อนสำหรับครูประจำการ และเปิดรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) เป็นรุ่นแรก และระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ในปีต่อมา

ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ มีพระราชกฤษฎีกาประกาศยกฐานะวิทยาลัยครูเชียงรายเป็นสถาบันการศึกษา และวิจัย สามารถเปิดสอนได้ถึงระดับปริญญาตรี โดยมีนายวิเชียร เมนะเศวต ดำรงตำแหน่งเป็นอธิการคนแรก และเปิดรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ จำนวน ๒ สาขาวิชาเอก คือ สาขาวิชาภาษาไทย และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป

ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ เปิดรับนักศึกษาในสาขาวิชาอื่นในระดับอนุปริญญา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ พร้อมทั้งได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการให้แบ่งส่วนราชการของวิทยาลัยครูเชียงราย ออกเป็น ๑๐ หน่วยงาน เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจของวิทยาลัยครูและให้รวมกลุ่มเป็นสหวิทยาลัย โดยให้วิทยาลัยครูเชียงรายรวมอยู่ในกลุ่ม “สหวิทยาลัยล้านนา”

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ได้รับพระราชทานชื่อสถาบันว่า "สถาบันราชภัฏเชียงใหม่" แทนชื่อวิทยาลัยครูเชียงใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความหลากหลายในการผลิตบัณฑิต

วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๓๘ ได้รับพระราชทานตราสัญลักษณ์ประจำสถาบัน เพื่อเป็นสิริมงคลแก่สถาบันราชภัฏ โดยมีตราพระราชลัญจกรในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันอยู่ในวงรี และในวงรอบนอกด้านบนมีตัวอักษรภาษาไทยว่าสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ด้านล่างมีอักษรภาษาอังกฤษว่า RAJABHAT INSTITUTE CHIANGRAI โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ ดำรงตำแหน่งเป็นอธิการบดีคนแรก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ ส่งผลให้สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ได้รับการยกฐานะและปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่” ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๗ เป็นต้นมา โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง ดำรงตำแหน่งอธิการบดีจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาไปสู่การ “เป็นศูนย์กลางการศึกษาเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่นสู่สากล”

ตราสัญลักษณ์ สี และต้นไม้ ประจำมหาวิทยาลัย

ตราสัญลักษณ์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นตราพระราชลัญจกรประจำพระองค์รัชกาลที่ ๙ เป็นรูปพระที่นั่งอัฐทิศ ประกอบด้วยวงจักร กลางวงจักรมีอักษรเป็น “อุ” หรือเลข ๙ รอบวงจักรมีริศมีเปล่งออกโดยรอบ เหนือจักรเป็นรูปเศวตฉัตรเจ็ดชั้น ฉัตรตั้งอยู่บนพระที่นั่งอัฐทิศแปลความหมายว่าทรงมีพระบรมราชานุภาพในแผ่นดิน ประกอบด้วยสีต่าง ๆ ดังนี้

สีน้ำเงิน แทนค่า	สถาบันพระมหากษัตริย์ผู้ให้กำเนิดและพระราชทานนาม “ราชภัฏ”
สีเขียว แทนค่า	แหล่งที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่งในแหล่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม
สีทอง แทนค่า	ความเจริญรุ่งเรืองแห่งปัญญา
สีส้ม แทนค่า	ความรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ก้าวไกลใน 40 มหาวิทยาลัย
สีขาว แทนค่า	ความคิดอันบริสุทธิ์ของนักปราชญ์แห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สีประจำมหาวิทยาลัย

“สีเทา-แสด”

ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย

“ต้นกาสะลองคำ”

คือต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย มีดอกสีแสด มีทรงพุ่มกว้าง ปลูกง่าย ทนทาน โตเร็ว สื่อความหมายถึงความเรียบง่าย ความแข็งแกร่ง ความรุดหน้าและความร่มเย็น

ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ปรัชญา : สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นสู่สากลอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์ : เป็นศูนย์กลางการศึกษาเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่นสู่สากล

พันธกิจ

๑. ผลิตบัณฑิตที่มีทักษะเด่น มีความรู้ดี มีคุณธรรม และตอบสนองต่อการพัฒนาท้องถิ่นสู่สากล
๒. ผลิตผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น ประเทศ และภูมิภาคอาเซียน
๓. ให้บริการวิชาการแก่สังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ประเทศ และภูมิภาคอาเซียน
๔. สืบสาน และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และของชาติ
๕. พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมีธรรมาภิบาล

อัตลักษณ์ : ทักษะเด่น ความรู้ดี มีคุณธรรม

เอกลักษณ์ : มหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ค่านิยมร่วม : สร้างความรู้ เชิดชูภูมิปัญญา พัฒนาท้องถิ่นสู่สากล

วัฒนธรรมขององค์กร : ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา

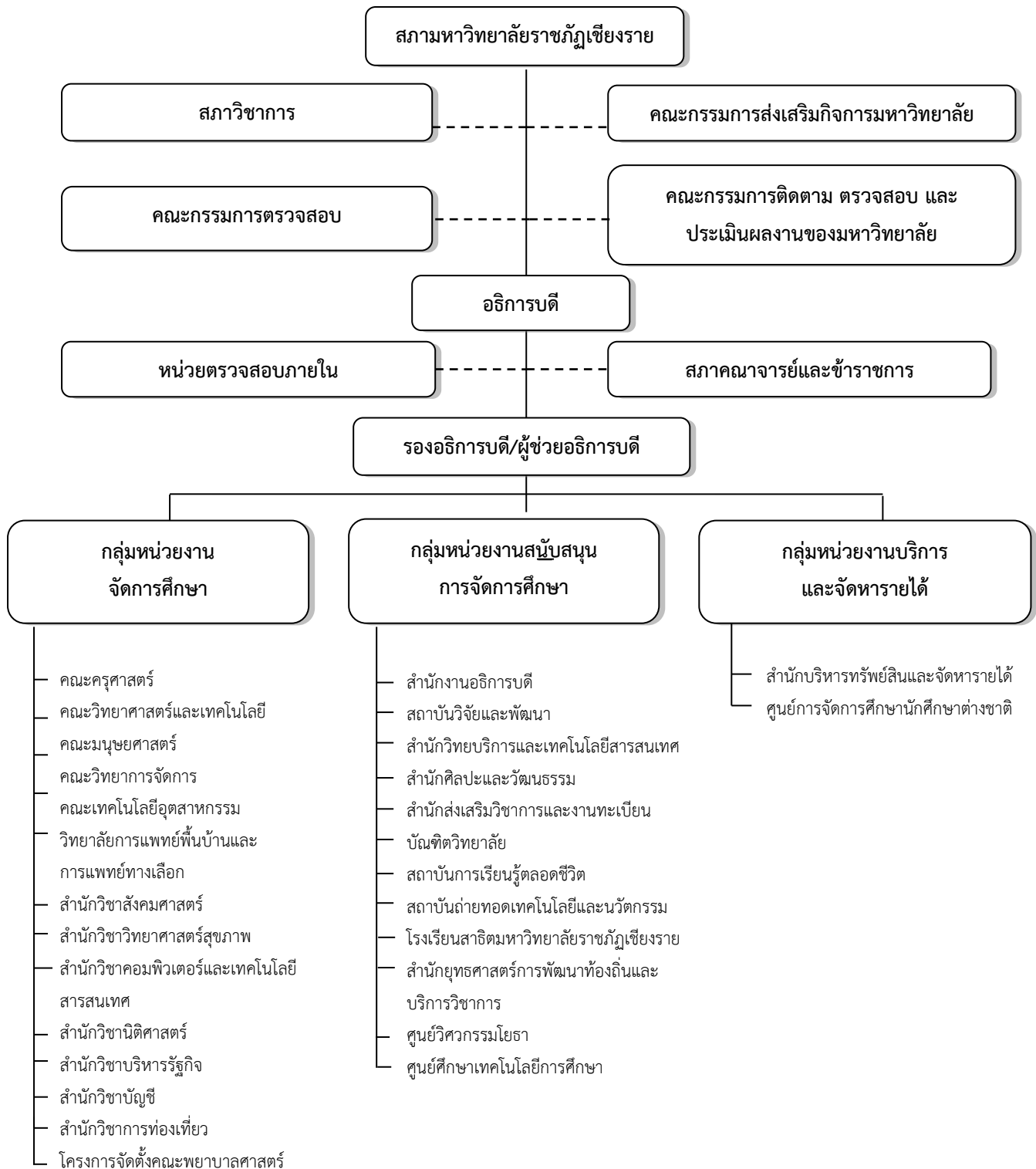
เป้าหมายหลักของความสำเร็จตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๑. บัณฑิตมีความรู้ มีคุณธรรม มีความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดเชิงวิเคราะห์ และมีสมรรถนะวิชาชีพตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต
๒. บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ
๓. บัณฑิตครูของมหาวิทยาลัย ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ มีจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นคนเก่ง คนดี มีความรับผิดชอบ รู้เท่าทันเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลง
๔. ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ และได้รับการนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น ประเทศ และภูมิภาคอาเซียน
๕. เป็นผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านภาษาไทย และวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ
๖. เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และของชาติ
๗. เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีธรรมาภิบาล ใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายหลัก

๑. การยกระดับคุณภาพการศึกษา
๒. การพัฒนาบุคลากร
๓. การผลิตและพัฒนาครู
๔. การพัฒนางานวิจัยและงานสร้างสรรค์
๕. การพัฒนาท้องถิ่น
๖. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
๗. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ

โครงสร้างองค์กร

คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย

นายกสภามหาวิทยาลัย	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนัส สุวรรณ (อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย)
อุปนายกสภามหาวิทยาลัย	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนัส สุวรรณ (อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย)
กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง	
๑. นายกรพจน์ อัครินวิจิตร	ประธานคณะกรรมการส่งเสริมกิจการของมหาวิทยาลัย
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัชย์ มุ่งไธสง	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสงี่ยม บุญพันธ์	ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	
๑. ศาสตราจารย์ ดร.โกสินทร์ จ่านงไทย	
๒. ศาสตราจารย์ พล.ต.ต.ดร.โสภณ ศรีวพจน์	
๓. ศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ	
๔. นายแพทย์ปลื้ม ศุภปัญญา	
๕. นายมนูญ ไยบัวเทศ	
๖. รองศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์ จุมปา	
๗. นายรัชกฤษ สติรานนท์	
๘. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สมพงศ์ วิทยศักดิ์พันธุ์	
๙. ศาสตราจารย์กิตติคุณ อัจฉรา ชิวพันธ์	
๑๐. นายอาสา เม่นแย้ม	
กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ	
๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วัชรพงษ์ เรือนคำ	
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรชัย อุฬาวงศ์	
๓. อาจารย์ ดร.สมลักษณ์ เลี้ยงประยูร	
๔. อาจารย์ ดร.ศิวพงศ์ ตันสุวรรณวงศ์	
กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร	
๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ลีตระกูล	
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานุกุล	
๓. อาจารย์ ดร.ปรเมินทร์ อริเดช	
๔. อาจารย์ ณิชรา ชัยวงศ์	
เลขานุการสภามหาวิทยาลัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ

คณะกรรมการสภาวิชาการ

ประธานสภาวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยนฤช โขติวณิช
๒. ศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ โควิทท์ทวิวัฒน์
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.พนอเนือง สุทัศน์ ณ อยุธยา
๔. ศาสตราจารย์ ดร.ศุภลักษณ์ พิณีจกวาดล
๕. รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง
๖. ศาสตราจารย์คลินิกนายแพทย์ สุพรรณ ศรีธรรมมา

กรรมการ

กรรมการจากคณะครุศาสตร์

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ตองอ่อน

กรรมการจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มิ่งขวัญ สมพุกษ์

กรรมการจากคณะวิทยาการจัดการ

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมสิริ นิลดำ

กรรมการจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔. อาจารย์ ดร.สฤทธิพร วิทยผดุง

กรรมการจากวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก

๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยิ่งยง เทาประเสริฐ

กรรมการจากคณะมนุษยศาสตร์

๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฎิพันธ์ อุทยานุกุล

กรรมการและเลขานุการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ด้วยนคร

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

ประธานกรรมการ

นายกรพจน์ อัครวินวิจิตร

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. นายกิตติพงษ์ เตรีตณชัย
๒. นายกนก วิศวะกุล
๓. นายแพทย์กอบชัย จิตรสกุล
๔. นายคำ ไพศาลสิทธิกันต์
๕. พลตำรวจโทวิศักดิ์ ตูจันทา
๖. นายเชิญพร เต็งอำนวย
๗. ดร.นพดล โปธิตา
๘. นายธัญญณ์ฐ์ ชาวเหนือ
๙. ดร.เทพรักษ์ เหลืองสุวรรณ
๑๐. พลโท ดร.พิเชษฐ คงศรี
๑๑. นายมนัส พิรณฤทธิ์
๑๒. นางรัตนา จงสุทธนามณี
๑๓. ดร.สมชาย กุละपालานนท์
๑๔. นายสิงห์ชัย พุ่งทอง
๑๕. นายเสริมชัย กิตติรัตนไพบูลย์
๑๖. นายสรุพล มณีพงษ์
๑๗. ดร.อนงค์ศรี สิทธิอาษา
๑๘. นายอนันต์ เหล่าธรรมทัศน์
๑๙. ดร.อนุรัตน์ อินทร
๒๐. นางอรพินทร์ พญาพิทักษ์สกุล
๒๑. นายอายุ จือปา

กรรมการโดยตำแหน่ง

๑. ประธานสภานักศึกษา
๒. นายกองค้กรบริหารนักศึกษา

กรรมการและเลขานุการ

อาจารย์ ดร.ณัฐพล สันธิ

คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย

อธิการบดี	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง
รองอธิการบดี	๑. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ด้วงนคร ๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาวัน พรหมใจสา ๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยิ่งศักดิ์ เพชรนิล ๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ลีตระกูล ๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำรัส กลิ่นหนู ๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ
ผู้ช่วยอธิการบดี	๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นवलนภา จุลสิทธิ ๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูริพัฒน์ แก้วศรี ๓. อาจารย์ ดร.ณัฐพล สันธิ ๔. อาจารย์ ดร.อนันต์ แก้วตาดีบ
ผู้บริหารกลุ่มหน่วยงานจัดการศึกษา	๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนสรณ์ ทองอ่อน ๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยพร ศรีสม ๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานกุล ๔. รองศาสตราจารย์ ดร.คมสัน รัตนะสิมากุล ๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มิ่งขวัญ สมพฤษ ๖. อาจารย์ณิศรา ชัยวงศ์ ๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลหฬ้า ตรีเอกานุกูล ๘. อาจารย์สุพรรณ วนิชปริญากุล ๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงษ์ ดวงตั้ง ๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มุลรัตน์ ๑๑. อาจารย์เนรมิต จิตรรักษา ๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานฉัตร อาการักษ์ ๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรวรรณ บุญพัฒน์
ผู้บริหารกลุ่มหน่วยงานสนับสนุนการจัดการศึกษา และบริการวิชาการ	คณบดีคณะครุศาสตร์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ คณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณบดีวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก คณบดีสำนักวิชาสังคมศาสตร์ คณบดีสำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณบดีสำนักวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณบดีสำนักวิชานิติศาสตร์ คณบดีสำนักวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณบดีสำนักวิชาบัญชี คณบดีสำนักวิชาการท่องเที่ยว
๑. นายนิคม อัสสรต้นสุขิน	รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี
๒. อาจารย์ ดร.ปรมินทร์ อริเดช	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ ศรีสม	ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
๔. อาจารย์ ดร.อดิเทพ วงศ์ทอง	ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรพัฒน์ อุปลัมภ์	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
๖. อาจารย์ ดร.จินดา ศิริตา	ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวภรณ์ สองแสน	ผู้อำนวยการสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิต
๘. อาจารย์เฉลิมเกียรติ ตุ่นแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัส กลิ่นหนู

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยี
และนวัตกรรม

๑๐. อาจารย์ ดร.อดิสรณ์ ประทุมถิ่น

ผู้อำนวยการสถาบันภาษา และกิจการต่างประเทศ

๑๑. อาจารย์สุรเดช ต่างเพ็ชร

ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิศวกรรมโยธา

๑๒. อาจารย์ ดร.ชญาพัชญ์ สุขกาย

ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นและบริการวิชาการ

๑๓. อาจารย์ ดร.วิจิต เทพประสิทธิ์

ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา

ผู้บริหารกลุ่มหน่วยงานบริการและจัดการรายได้

๑. นายนิคม อัสสรต้นะสุชิน

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานจัดการทรัพย์สิน

๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูริพัฒน์ แก้วศรี

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักบริหารทรัพย์สินและ
จัดการรายได้

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรชัย มุ่งไธสง

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การจัดการศึกษา
นักศึกษาต่างชาติ

ผู้อำนวยการกองในสังกัดสำนักงานอธิการบดี

๑. นางพรรณณี ศรีสงคราม

ผู้อำนวยการกองกลาง

๒. นางนิตยา ยืนยง

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน

๓. นางสาวปราณี ทาสีลา

ผู้อำนวยการกองบริหารงานบุคคล

๔. นายนิคม สสรต้นะสุชิน

ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา

๕. นายราชันย์ ทนันทชัย

ผู้อำนวยการกองบริหารกายภาพ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

๖. นางกัญญาภัทร หาญสุขพัฒนา

ผู้อำนวยการกองคลัง

๗. อาจารย์ ดร.ภิษรา ภิวงศ์กูร

ผู้อำนวยการกองการสื่อสารองค์กรและประชาสัมพันธ์

บทที่ ๒

ความหมายและกระบวนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงาน ป.ป.ท.ให้รัฐบาล ประกาศให้ปี ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ ตลอดจนการรับสินบนทุกรูปแบบตามที่ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้สรุปรายงานผลการวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (Corruption Perceptions Index ๒๐๑๖) โดยบทสรุป พบว่าแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจมีคะแนนลดลงอย่างมาก สำนักงาน ป.ป.ท. ได้นำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนปีแห่งการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติอนุญาตของทางราชการ ตลอดจนการรับสินบนทุกรูปแบบต่อที่ประชุมคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ รับทราบมติคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ(คตช.) ตามที่สำนักงาน ป.ป.ท. เสนอ (ปัจจุบันกลไกคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) โดยยกเลิกแล้ว โดยได้ปรับหน้าที่และอำนาจมารวมศูนย์ไว้ที่ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ให้เป็นกลไก การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตระดับชาติ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๕๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ)

สืบเนื่องจากผลการวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติวาดด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้เปลี่ยนแปลงเป็นดัชนีการรับรู้การทุจริต) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่าแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจทั้งหมด ๔ แหล่ง มีคะแนนลดลงอย่างมากในปี ๒๕๕๙ คือ GI ได้ ๒๒ คะแนน (ปี ๒๕๕๘ ได้ ๔๒ คะแนน ลดลง ๒๐ คะแนน) WEF ได้ ๓๗ คะแนน(ปี ๒๕๕๘ ได้ ๔๓ คะแนน ลดลง ๖ คะแนน) PERC ได้ ๓๘ คะแนน (ปี ๒๕๕๘ ได้ ๔๒ คะแนน ลดลง ๓ คะแนน) และ EIU ได้ ๓๗ คะแนน (ปี ๒๕๕๘ ได้ ๓๘ คะแนน ลดลง ๑ คะแนน) ซึ่งเป็นแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ห้วงภาคธุรกิจเกี่ยวข้องกับการทุจริตการจ่ายเงินสินบน ในกระบวนการต่าง ๆ ดังนั้น สะท้อนให้เห็นว่าในสายตานานาชาติยังไม่เกิดความเชื่อมั่นในความโปร่งใส ของการดำเนินการธุรกิจในประเทศไทยโดยยังปรากฏการเรียกรับสินบนจากนักธุรกิจที่เขามาลงทุนในประเทศไทย อย่างรับรู้ได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับสถานการณ์การทุจริตของประเทศไทย เมื่อปี ๒๕๕๙ โดยเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้เปิดเผยผลการสำรวจ ดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย (Corruption Situation Index : CSI) ในรอบ ๖ เดือน มีประเด็นที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับผลการประเมิน CPI ด้วยเช่นกัน ในเรื่องของรอยละการจ่ายเงินพิเศษที่ผู้ประกอบการต้องจ่าย ในการทำธุรกิจกับภาครัฐ โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๑ - ๑๕ ซึ่งจากการสำรวจก่อนวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ พบว่าอยู่ที่ร้อยละ ๑๕ - ๒๕ และหลังเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ จนถึงรอบการสำรวจ ณ เดือนธันวาคม ๒๕๕๙ เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๑ - ๑๕ มาโดยตลอด สะท้อนให้เห็นว่าการจ่ายเงินพิเศษเพิ่มอาจเริ่มกลับมารุนแรงขึ้น สำนักงาน ป.ป.ท. ได้วางกรอบแนวทางขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุน จำนวน ๔๖ หน่วยงาน ให้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทาง ราชการ อยางน้อยหน่วยงานละ ๑ กระบวนงาน โดยสำนักงาน ป.ป.ท. จัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงว่าดวย การเป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาครัฐขับเคลื่อนปีแห่งการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของ ทางราชการ ตลอดจนการรับสินบนทุกรูปแบบ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับ

การคาดการณ์การลงทุน ๔๖ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ อิมแพ็ค ชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรีโดยมีนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในพิธีพร้อมปาฐกถาพิเศษ “ความคาดหวังในความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐในการต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ”

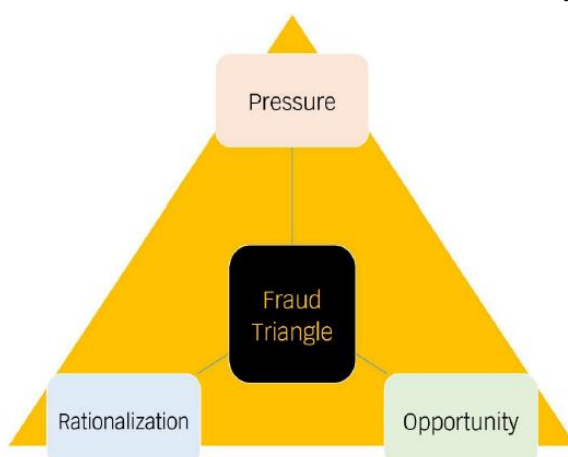
แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม ได้กำหนดให้ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในสวนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้นแล้ว เพื่อให้เป็นการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตอย่างเป็นระบบและสามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์และเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายจึงได้ให้ความสำคัญและให้ความสำคัญในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการจัดการทุจริต โดยมีกระบวนการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นประจำอย่างต่อเนื่องในทุกๆปีงบประมาณ เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในมหาวิทยาลัย โดยมีกรอบแนวความคิดที่ไขควบคู่กับการบริหารจัดการองค์กรที่เชื่อว่าสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตประพฤติมิชอบและนำพาหน่วยงานไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยใสสะอาดเป็นที่ยอมรับ คือแนวคิดตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี(Good Governance) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพโปร่งใสและน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) หมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กรซึ่งเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการวัดสถานะธรรมาภิบาล (The Worldwide Governance Indicators (WGI) ของธนาคารโลก (World Bank) ทั้งนี้การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในมหาวิทยาลัย จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการของมหาวิทยาลัยจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาก็น้อยลง หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าจากการที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๒. การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพ การควบคุมกำกับ การควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุน การกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (๑๙๔๐) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐาน ไว้ในหนังสือชื่อ Other's People Money

นอกจากหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R.Cressey (๑๙๔๐) ยังมีทฤษฎี Four-Sided Diamond Fraud ของ David T.Wolfe and Dana R. Hermanson (๒๐๐๔) และทฤษฎี ONETheory ของ Leonard J. Brook (๒๐๐๔) โดยหลักทฤษฎีทั้งสามได้กล่าวถึงสาเหตุจูงใจของพฤติกรรมผู้กระทำผิดหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดการทุจริต ตามตารางดังนี้

Triangle Fraud	Four-sided Diamond	Gone Theory
๑. Opportunity	๑. Capability ๒. Opportunity	๑. G-Greed ๒. O-Opportunity
๒. Pressure ๓. Rationalization	๓. Incentive / Motive ๔. Rationalization	๓. N-Need ๔. E-Expectation

คำอธิบายความหมายของคำศัพท์ ทฤษฎีเกี่ยวกับสาเหตุการทุจริต	
Opportunity	โอกาส เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย มีสิ่งล่อตาล่อใจ เปิดโอกาสที่จะฉกฉวยผลประโยชน์เนื่องจากความบกพร่องหรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือช่องว่างของกฎระเบียบที่เปิดโอกาสให้ทำได้
Pressure	ความกดดันและแรงกดดันเมื่อเกิดเหตุการณ์คับขันจากสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีความจำเป็นต้องการเงิน
Incentive / Motive	แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ มีสิ่งจูงใจ
Capability	ความสามารถ มีความสามารถที่ทำได้ที่เกิดจากอุปนิสัย ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติงาน และลักษณะงานเอื้อประโยชน์ที่จะประพฤติกมิชอบและทำการทุจริตได้
Rationalization	มีเหตุผล มีเหตุผลเข้าข้างตนเองว่าสามารถทำได้ คนอื่นยังสามารถทำได้ โดยไม่คิดว่าผิด มีความสามารถ และโอกาสที่เกิดจากตำแหน่งหน้าที่
Greed	ความโลภ เกิดความละโมภโลภมาก เห็นคนอื่นทำผิดแล้วไม่ได้รับการลงโทษ จับไม่ได้จึงหลงผิดอยากทำบ้าง ไม่พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี
Need	ความต้องการอยากได้ ความต้องการหรือความจำเป็นที่ต้องการใช้เงิน จึงเป็นแรงกดดันให้ทำทุกสิ่งทำได้เพื่อให้ได้เงินมา
Expectation	ความคาดหวัง คาดหวังว่าสิ่งที่ตนกระทำไม่มีผู้อื่นล่วงรู้ และเอาผิดได้ หรือโอกาสที่จะถูกค้นพบการกระทำที่ผิด ถูกจับได้และรับการลงโทษน้อยมาก

๒.๒ แนวทางการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๒.๓ วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยง

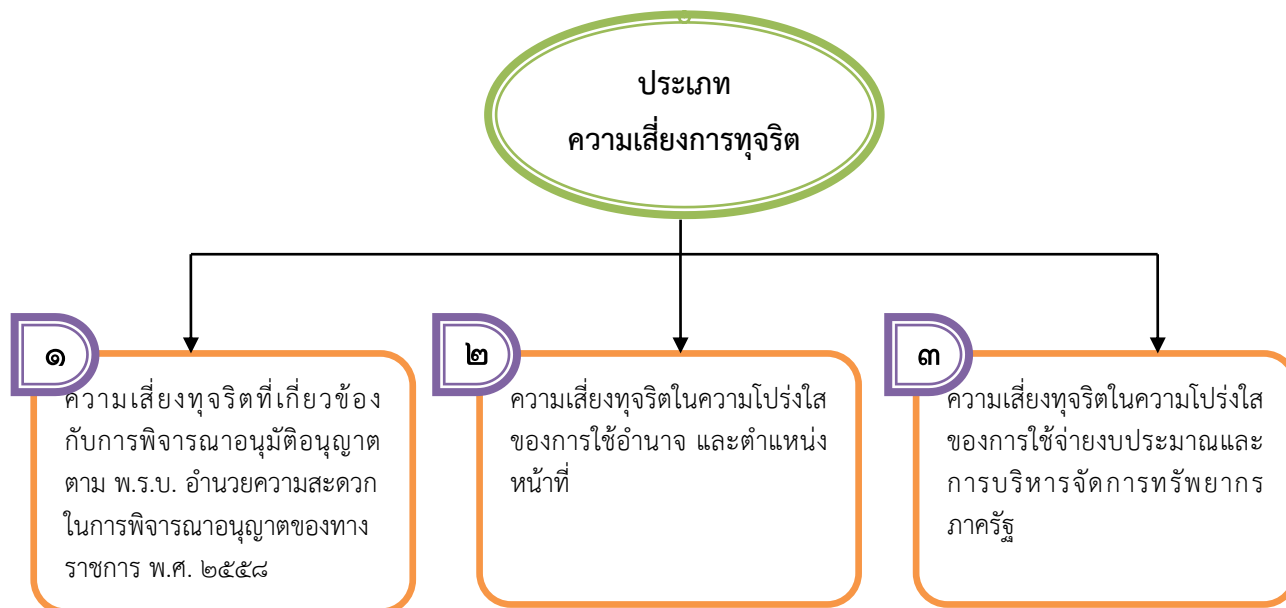
- ๑) เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริตของในมหาวิทยาลัย
- ๒) ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ
- ๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ของคณะ ของหน่วยงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็นธรรมตรวจสอบได้
- ๔) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒.๔ กลุ่มเป้าหมาย

- ๑) กลุ่มผู้บริหารของมหาวิทยาลัย
- ๒) คณะ/หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย
- ๓) บุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกคน
- ๔) ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒.๕ ประเภทความเสี่ยงการทุจริต และศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

๒.๕.๑ ประเภทความเสี่ยงการทุจริต

๒.๕.๒ ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง /ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัยคือโอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
Key Controls in place	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีอยู่ในปัจจุบัน
Further Actions to be Taken	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานจัดทำเพิ่มเติม

๒.๖ ปัจจัยสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร ในการวางระบบการบริหารความเสี่ยงการทุจริตขององค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ กฎเกณฑ์สำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการที่ผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒. ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓. กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรมด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้ผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๔. มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงานและมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือไม่ได้จริง แต่ไม่ได้ผล และสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

๓. ขอบเขตและแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวของ (Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) COSO เป็นมาตรฐานสากลและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้หน่วยงานราชการต่างๆ นำไปจัดทำแผนควบคุมภายในของตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามภารกิจมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด และช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากความผิดพลาด ความเสียหาย ความสิ้นเปลือง ความสูญเปล่าของการใช้ทรัพย์สิน หรือการกระทำอันเป็นการทุจริตภายในองค์กร

กรอบแนวทางในการควบคุมภายในขององค์กร เป็นการประเมินและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ อันจะทำให้การดำเนินงาน และการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมีการกำกับดูแลที่ดี ตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจกรรม มาตรการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายใน และลดความเสี่ยงที่จะเกิดจากการทุจริตภายในหน่วยงานและองค์กร ประกอบไปด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน ๕ องค์ประกอบ

๑. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
๒. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๓. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
๕. กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring Activities)

๑. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม

สภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีการนำการควบคุมภายในมาปฏิบัติทั่วทั้งหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องสร้างบรรยากาศให้ทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งการดำเนินงานที่คาดหวังของผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมการควบคุมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของการควบคุมภายในอื่นๆ

สภาพแวดล้อมการควบคุมประกอบด้วย ๕ หลักการ ดังนี้

- ๑.๑ หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม
- ๑.๒ ผู้กำกับดูแลของหน่วยงาน แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและมีหน้าที่กำกับดูแลให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการควบคุมภายใน รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
- ๑.๓ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดให้มีโครงการสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแล
- ๑.๔ หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรัฐ
- ๑.๕ หน่วยงานของรัฐกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

๒. ด้านการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ฝ่ายบริหารควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจภายในทั้งหมดที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรัฐ การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย ๔ หลักการ ดังนี้

- ๒.๑ หน่วยงานของรัฐระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์

๒.๒ หน่วยงานของรัฐระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายใน
อย่างครอบคลุมทั้งหน่วยงานของรัฐ และวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการ
ความเสี่ยงนั้น

**๒.๓ หน่วยงานของรัฐพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริต เพื่อประกอบการประเมิน
ความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์**

๒.๔ หน่วยงานของรัฐระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อ
ระบบการควบคุมภายใน

๓. ด้านกิจกรรมการควบคุม

กิจกรรมการควบคุมเป็นการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อมั่นใจว่า
การปฏิบัติตามคำสั่งการของฝ่ายบริหารจะลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์กิจกรรม
การควบคุมควรได้รับการนำไปปฏิบัติทั่วทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ ในกระบวนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการ
ดำเนินงานต่างๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน กิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย
๓ หลักการดังนี้

๓.๑ หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุม เพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุ
วัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับยอมรับได้

๓.๒ หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนา กิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยี
เพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์

๓.๓ หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนดไว้ในนโยบาย ประกอบด้วย
ผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง

๔. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะช่วยให้มีการดำเนินการตามการควบคุมภายใน
ที่กำหนด เพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและ
ภายนอก และเป็นช่องทางเพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศที่สำคัญในการควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงาน
ของรัฐ การสื่อสารจะช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบและความสำคัญของ
การควบคุมภายในที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ สารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย ๓ หลักการดังนี้

๔.๑ หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

๔.๒ หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์และ
ความรับผิดชอบที่มีต่อการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ
ตามการควบคุมภายในที่กำหนด

๔.๓ หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติ
ตามการควบคุมภายในที่กำหนด

๕. ด้านกิจกรรมการติดตามผล

กิจกรรมการติดตามเป็นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน การประเมินผลเป็นรายครั้ง หรือ เป็นการประเมินผลทั้งสองวิธีการร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง ๕ องค์ประกอบ กรณีที่ผลการประเมินการควบคุมภายในจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ให้รายงานต่อฝ่ายบริหาร และผู้กำกับดูแล อย่างทันเวลา กิจกรรมการติดตามผลประกอบด้วย ๒ หลักการ ดังนี้

- ๕.๑ หน่วยงานของรัฐระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และหรือ การประเมินผลเป็นรายครั้งตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
- ๕.๒ หน่วยงานของรัฐประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของการควบคุมภายใน อย่างทันเวลาต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

กระบวนการและขั้นตอนในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วยดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment)

- มุมมองพื้นฐานด้านความเสี่ยง (Set of Basis)
- ปรัชญาในการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Philosophy)
- ความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite)
- การให้คุณค่าด้านความซื่อสัตย์สุจริตและจริยธรรม (Integrity and Ethical Values)
- สิ่งแวดล้อมประกอบอื่นๆ

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting)

- มีกระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์
- ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ก่อนจึงระบุได้ว่า เหตุการณ์ใดที่จะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์
- วัตถุประสงค์ต้องสนับสนุนและสอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรและความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้

๓. การระบุเหตุการณ์ (Event Identification)

- ระบุเหตุการณ์ทั้งภายในและภายนอกที่จะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์
- แยกแยะระหว่างความเสี่ยงและโอกาส (Opportunity)
- สำหรับโอกาส (Opportunity) ให้ย้อนกลับไปที่กระบวนการกำหนดกลยุทธ์และวัตถุประสงค์

๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- วิเคราะห์ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบ (Impact) เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าจะบริหารอย่างไร
- ประเมินความเสี่ยงบนพื้นฐาน
- ความเสี่ยงตามลักษณะธุรกิจ (Inherent Risk)
- ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ที่ยอมรับได้ (Residual Risk)

๕. มาตรการตอบสนองต่อความเสี่ยง (Risk Response) ฝ่ายบริหารเลือกที่จะตอบสนองต่อความเสี่ยงอย่างไร ประกอบด้วย ๔ แบบ

- Take การยอมรับความเสี่ยงนั้น
- Treat การลดความเสี่ยง
- Terminate การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง
- Transfer โอนหรือกระจายความเสี่ยงไปให้องค์กรอื่น หรือคนอื่น

๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- กำหนดนโยบาย (Policies) และวิธีปฏิบัติ (Procedures) หรือกำหนดมาตรการ เพื่อให้มั่นใจว่าดำเนินการตามมาตรการตอบสนองต่อความเสี่ยง (Risk Response) ที่กำหนดไว้

๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- ระบุ (Identify) บันทึกลับเก็บรักษา (Capture) และสื่อสาร (Communicate) ในรูปแบบ (Form) และกรอบเวลา (Timeframe) ที่ช่วยบุคลากรต่างๆ ให้ทำงานในความรับผิดชอบของตน ได้

๘. การติดตามประเมินผล (Monitoring)

- การบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กรจะต้องถูกติดตามประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขตามความจำเป็น
- การติดตามประเมินผล หมายถึง กิจกรรมการติดตามทางการบริหารที่เกิดขึ้นเป็นประจำ (Ongoing Management Activities) และการประเมินผลเป็นการเฉพาะ (Separate Evaluation) หรือทั้งสองอย่าง

๙. วิธีการจัดการความเสี่ยงหรือแนวทางการตอบสนองความเสี่ยง

๑. **Take การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance)** หมายถึง การไม่กระทำใดๆ เพิ่มเติม กรณีนี้ ใช้กับความเสี่ยงที่มีน้อย ความน่าจะเป็นเกิดน้อยหรือเห็นว่ามีต้นทุนในการบริหาร ความเสี่ยงสูง โดยขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้

๒. **Treat การลด (Risk Reduction) หรือควบคุมความเสี่ยง (Risk Control)** หมายถึง การลดโอกาสความน่าจะเป็นเกิดหรือลดความเสียหาย โดยการจัดระบบการควบคุมเพื่อ ป้องกันการปรับปรุงแก้ไข กระบวนการ รวมทั้งการกำหนดแผนสำรองในเหตุฉุกเฉิน

๓. **Terminate การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance)** หมายถึง การหยุดหรือ การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่เป็นความเสี่ยง เช่น งดทำขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและจะนำมาซึ่งความ เสี่ยงปรับเปลี่ยน รูปแบบการทำงานและลดขอบเขตการดำเนินการ เป็นต้น

๔. **Transfer การกระจาย (Risk Sharing) หรือโอนความเสี่ยง (Risk Spreading)** หมายถึง การลดโอกาสความน่าจะเป็นเกิดหรือลดความเสียหายโดยการแบ่งโอน การหาผู้รับผิดชอบ ในความเสี่ยง การจ้าง บุคคลภายนอกเป็นผู้ดำเนินการแทนและการจัดประกันภัย เป็นต้น

๑๐. **การจัดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)** การจัดระดับความเสี่ยง หมายถึง การนำผล การประเมินความเสี่ยงประมวลเข้าเข้าด้วยกัน (โอกาส × ผลกระทบ = ค่าคะแนนความเสี่ยงที่ วิเคราะห์ได้)

Risk Assessment Matrix (โอกาสเป็นไปได้)			ต่ำมาก/ น้อยมาก	ต่ำ/น้อย	ปานกลาง	สูง/บ่อย	สูงมาก/บ่อยมาก
			๑	๒	๓	๔	๕
ผลกระทบ (ความรุนแรง)	สูงมาก/ หายนะ	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	สูง/วิกฤต	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	ปานกลาง	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	ต่ำ/น้อย	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	ไม่เป็น สำคัญ/ น้อยมาก	๑	๑	๒	๓	๔	๕

๑๑. เกณฑ์ในการยอมรับความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
ต่ำ	๑-๓	ระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องการจัดการเพิ่มเติม
ปานกลาง	๔-๙	ระดับที่พอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้
สูง	๑๐-๑๖	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้โดยต้องจัดการความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
สูงมาก	๑๗-๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

๑๒. โอกาส (Likelihood)

ระดับโอกาส (ความเป็นไปได้)	คำนิยาม
๑	นานๆครั้ง (แทบไม่เกิดขึ้นเลย)
๒	ไม่บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุก ๕ ปี)
๓	ปานกลาง (อาจเกิดขึ้นได้ทุกปี)
๔	บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุกเดือน)
๕	บ่อยมาก (อาจเกิดขึ้นได้ทุกวัน)

๑๓. ผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ (ความรุนแรง)	คำนิยาม
๑	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อยมาก (แทบไม่มีผลกระทบเลย)
๒	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อย (เจ้าหน้าที่ได้รับเสียงบ่นหรือถูกตำหนิ)
๓	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการปานกลาง (เจ้าหน้าที่ร้องเรียนหรือถูกลงโทษทางวินัย)
๔	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการมาก (ผู้บริหารถูกตำหนิหรือถูกร้องเรียน)
๕	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อยมากที่สุด (ผู้บริหารถูกลงโทษทางวินัย)

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและปฏิบัติงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกันวิเคราะห์ความเสี่ยง ระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง ที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ/โครงการ/กิจกรรม ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน เพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์หรือประเด็นที่เป็นความเสี่ยงที่อาจ มีผลกระทบต่อการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและของหน่วยงาน โดยสาเหตุของ ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีการทุจริตคอร์รัปชัน โดยมีความหมายดังนี้

การทุจริต หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ ส่วนรวม แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียกับกิจกรรมหรือการดำเนินการที่เอื้อประโยชน์ให้กับตนหรือ พวกพ้อง ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่เป็นไปโดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ โดยการกระทำที่ เข้าข่ายการทุจริต เช่น

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ และผลจากการรับผลประโยชน์นั้นส่งผลต่อการตัดสินใจใน การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
๒. การทำธุรกิจกับตัวเองหรือเป็นคู่สัญญา
๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์ จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานนั้นหาประโยชน์จากหน่วยงาน
๔. การทำงานพิเศษโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการสร้างความหน้าเชื่อถือ
๕. การรู้ข้อมูลภายในและนำไปหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่น
๖. การใช้บุคลากรหรือทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน
๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง

โดยมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับพันธกิจ เป้าหมายของหน่วยงานและมหาวิทยาลัย ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต คอร์รัปชัน ที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย พันธกิจในการปฏิบัติงานของหน่วยงานและมหาวิทยาลัย อาจทำให้ เกิดความเสียหายในระดับที่รุนแรง และส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ตลอดจนร่วมกัน วางแผนเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงการทุจริต พร้อมทั้งเสนอ ต่อผู้บริหารทราบ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น โดยมีประเด็นความเสี่ยง ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตมีดังนี้

แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต

การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและประเมินความเสี่ยง						แผนงาน/มาตรการควบคุม	วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	วิธีการติดตาม	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ความเสี่ยงในปัจจุบัน							
		โอกาส	ผลกระทบ	ค่าคะแนน ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง				
<p>๑. การจงใจปลอมแปลงเอกสารทางการเงินในการยกยอกเงินของหน่วยงานหรือองค์กร</p>	<p>๑. ผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นในรูปของตัวเงินและ สิ่งของที่มีมูลค่า</p> <p>๒. มีโอกาสที่เอื้อต่อการปลอมแปลงเอกสารทางการเงิน</p> <p>๓. บทลงโทษต่อการกระทำผิดที่ไม่รุนแรง หรือน้อยจนเกินไปทำให้ไม่เกรงกลัวความผิด</p> <p>๔. มีบุคคลที่มีส่วนรู้เห็นหรือร่วมมือในการกระทำดังกล่าวร่วมกัน</p>	๔	๔	๑๖ (สูง)	๑	<p>๑. กำหนดระเบียบและข้อบังคับหรือบทลงโทษที่รุนแรงต่อการกระทำผิดดังกล่าว เพื่อให้เกิดความตระหนักไม่กระทำความผิด</p> <p>๒. นำเทคโนโลยีมามีส่วนช่วยในการจัดทำเอกสารหรือข้อมูลทางการเงินเพื่อลดช่องทางในการเปิดโอกาสกระทำความผิด</p> <p>๓. ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกในการระมัดระวังต่อการกระทำที่เป็นการทุจริตในหน่วยงานและองค์กร</p> <p>๔. ตรวจสอบเอกสารประกอบการรับเงินหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อป้องกันและลดช่องทางการเกิดโอกาส</p>	Treat = การลดความเสี่ยง	<p>๑. ประชุมติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/มาตรการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น</p> <p>๒. รายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อคณะกรรมการฯ</p> <p>๓. กำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นความเสี่ยง รายงานผลการบริหารความเสี่ยงในรอบ ทุก ๆ ๖ เดือน</p>	<p>๑. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย</p> <p>๒. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง</p> <p>๓. คณะ และหน่วยงาน</p> <p>๔. บุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกคน</p>

แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต

การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและประเมินความเสี่ยง						แผนงาน/มาตรการควบคุม	วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	วิธีการติดตาม	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ความเสี่ยงในปัจจุบัน							
		โอกาส	ผลกระทบ	ค่าคะแนน ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง				
๒. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ทับซ้อนในงานที่เกี่ยวข้อง	๑. การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวในการเรียกร้องขอรับผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๒. มูลค่าส่วนต่างที่คาดว่าจะได้มีปริมาณมาก และสามารถเรียกร้องได้จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ๓. บทลงโทษต่อการทำความผิดที่ไม่รุนแรง หรือน้อยจนเกินไปทำให้ไม่เกรงกลัวความผิด ๔. มีบุคคลที่มีส่วนรู้เห็นหรือร่วมมือในการกระทำความผิดร่วมกัน	๔	๓	๑๒ (สูง)	๒	๑. กำหนดระเบียบและข้อบังคับหรือบทลงโทษที่รุนแรงต่อการทำความผิดดังกล่าว เพื่อให้เกิดความตระหนักไม่กระทำความผิด ๒. ควบคุมและติดตามการทุจริตและรับผลประโยชน์จากลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบุคลากรภายในหน่วยงาน ๓. ปกป้องฝังและสร้างจิตสำนึกในการระงับต่อการกระทำที่เป็นการทุจริตในหน่วยงานและองค์กร ๔. ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรภายในหน่วยงานปฏิบัติตามคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	Treat = การลดความเสี่ยง	๑. ประชุมติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/มาตรการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ๒. รายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อคณะกรรมการฯ และผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ๓. กำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นความเสี่ยง รายงานผลการบริหารความเสี่ยงในรอบ ทุก ๆ ๖ เดือน	๑. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ๒. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ๓. คณะ และหน่วยงาน ๔. บุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกคน

แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต

การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและประเมินความเสี่ยง						แผนงาน/มาตรการควบคุม	วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	วิธีการติดตาม	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ความเสี่ยงในปัจจุบัน							
		โอกาส	ผลกระทบ	ค่าคะแนน ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง				
๓. การสมรู้ร่วมคิดในการทุจริตการคอร์รัปชันภายในหน่วยงานหรือองค์กร	๑. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการคอร์รัปชันมีมูลค่าที่มากทำให้เกิดแรงจูงใจในการกระทำดังกล่าว ๒. ขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพทำให้เกิดช่องทางการทุจริต ๓. บุคลากรภายในหน่วยงานมีความต้องการเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นในรูปของตัวเงิน สิ่งของและตำแหน่งจากการกระทำดังกล่าว	๔	๓	๑๒ (สูง)	๓	๑. กำหนดมาตรการ ระเบียบและข้อบังคับในการลงโทษจากการกระทำ ความผิด ดังกล่าว เพื่อป้องกันการกระทำผิด ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการในการทำหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการกระทำ ความผิดของบุคลากรของหน่วยงาน ๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรภายในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต คอร์รัปชันภายในหน่วยงานของตนเอง ๔. ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการระมัดระวังต่อการกระทำที่เป็น การทุจริตในหน่วยงานและองค์กร	Treat = การลดความเสี่ยง	๑. ประชุมติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/มาตรการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ๒. รายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อคณะกรรมการฯ และผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ๓. กำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นความเสี่ยง รายงานผลการบริหารความเสี่ยงในรอบ ทุก ๆ ๖ เดือน	๑. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ๒. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ๓. คณะ และหน่วยงาน ๔. บุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกคน

แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต

การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและประเมินความเสี่ยง						แผนงาน/มาตรการควบคุม	วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	วิธีการติดตาม	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ความเสี่ยงในปัจจุบัน							
		โอกาส	ผลกระทบ	ค่าคะแนน ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง				
๔. การนำข้อมูลส่วนบุคคลหรือของหน่วยงาน ไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว	๑. ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการนำข้อมูลเหล่านั้นไปแสวงหาผลประโยชน์ทั้งในรูปแบบที่เป็นตัวเงินทรัพย์สิน สิ่งของ หรือตำแหน่งหน้าที่ที่คาดว่าจะได้รับ ๒. ตำแหน่งหน้าที่ที่ดำรงอยู่นั้น สามารถใช้ประโยชน์จากการนำข้อมูลเหล่านั้น ไปแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่มีมาตรการหรือบทลงโทษ และไม่มี การตรวจสอบจากการกระทำดังกล่าว	๒	๕	๑๐ (สูง)	๔	๑. กำหนดมาตรการ ระเบียบและข้อบังคับในการลงโทษจากการกระทำ ความ ผิด ดัง กล่าว เพื่อป้องกันการกระทำความผิด ๒. นำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนช่วยในการวางแผนป้องกัน และจัดเก็บข้อมูลต่างๆให้เป็นระบบ และเป็น ความลับส่วนบุคคลและหน่วยงาน เพื่อป้องกันการกระทำความผิด ดังกล่าวที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ๓. กำกับ ควบคุมและติดตามการนำข้อมูลส่วนบุคคลและหน่วยงานไปใช้ ประโยชน์ เพื่อให้เกิดกระบวนการนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ ในทางที่ถูกต้อง และลดความเสี่ยงที่จะนำไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง	Treat = การลดความเสี่ยง	๑. ประชุมติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/มาตรการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ๒. รายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงต่อคณะกรรมการฯ และผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ๓. กำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละประเด็นความเสี่ยง รายงานผลการบริหารความเสี่ยงใน รอบ ทุก ๆ ๖ เดือน	๑. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ๒. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ๓. คณะ และหน่วยงาน ๔. บุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกคน

แบบรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการทุจริต

การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและประเมินความเสี่ยง						แผนงาน/มาตรการควบคุม	วิธีการจัดการ ความเสี่ยง	วิธีการติดตาม	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยง/สาเหตุ	ความเสี่ยงในปัจจุบัน							
		โอกาส	ผลกระทบ	ค่าคะแนน ความเสี่ยง	ลำดับ ความเสี่ยง				
๕. ความโปร่งใสและความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณ	๑. การยกยอก หรือ การทุจริต คอร์รัปชั่น เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์หรือผลตอบแทนจากการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ๒. ขาดการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ในการใช้จ่ายงบประมาณ ๓. มีช่องทางหรือโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการใช้จ่ายงบประมาณในการแสวงหาผลประโยชน์ ๔. ขาดจิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อ การกระทำความผิดที่เกิดขึ้น	๒	๕	๑๐ (สูง)	๕	๑. กำหนดแนวทางการ มาตรการ ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปี เพื่อให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ๒. กำหนดมาตรการ บทลงโทษ กรณีที่พบว่าหรือสงสัยว่าเกิดการกระทำความผิด ทุจริต คอร์รัปชั่น จากการแสวงหาผลประโยชน์จากการใช้จ่ายงบประมาณ ๓. ปลุกฝังจิตสำนึกให้กับ บุคคลากรภายในหน่วยงานให้ตระหนักถึงการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์ เกิดความคุ้มค่าอย่างสูงสุด และเกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้	Treat = การลดความเสี่ยง	๑. ประชุมติดตาม การดำเนินงานตาม แผนงาน/มาตรการ ควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ๒. รายงานผลการ ดำเนินการบริหาร จัดการความเสี่ยงต่อ คณะกรรมการฯ และผู้บริหารของ มหาวิทยาลัย ๓. กำหนดให้ หน่วยงาน ที่รับผิดชอบในแต่ละ ประเด็นความเสี่ยง รายงานผลการ บริหารความเสี่ยงใน ร อบ ทู ก ๆ ๖ เดือน	๑. ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย ๒. คณะกรรมการ บริหาร ความ เสี่ยง ๓. คณะ และ หน่วยงาน ๔. บุคลากรของ มหาวิทยาลัยทุก คน

บทที่ ๔

สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงในภาพรวมทั้งหมด

ความเสี่ยงที่เรียงระดับจากระดับสูงมาก - น้อยมาก	แผนงาน/มาตรการควบคุม	ช่วงระยะเวลาในการลดความเสี่ยงให้ลดลงจากเดิม
๑. การตั้งใจปลอมแปลงเอกสารทางการเงินในการยกยอกเงินของหน่วยงานหรือองค์กร	๑. กำหนดระเบียบและข้อบังคับหรือบทลงโทษที่รุนแรงต่อการกระทำผิดดังกล่าว เพื่อให้เกิดความตระหนักไม่กระทำความผิด ๒. นำเทคโนโลยีมามีส่วนช่วยในการจัดทำเอกสารหรือข้อมูลทางการเงินเพื่อลดช่องทางการเปิดโอกาสกระทำความผิด ๓. ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกในการระมัดระวังต่อการกระทำที่เป็นการทุจริตในหน่วยงานและองค์กร ๔. ตรวจสอบเอกสารประกอบการรับเงินหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อป้องกันและลดช่องทางการเกิดโอกาส	ต.ค. ๖๔ – ก.ย. ๖๕
๒. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ทับซ้อนในงานที่เกี่ยวข้อง	๑. กำหนดระเบียบและข้อบังคับหรือบทลงโทษที่รุนแรงต่อการกระทำผิดดังกล่าว เพื่อให้เกิดความตระหนักไม่กระทำความผิด ๒. ควบคุมและติดตามการทุจริตและรับผลประโยชน์จากลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบุคลากรภายในหน่วยงาน ๓. ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกในการระมัดระวังต่อการกระทำที่เป็นการทุจริตในหน่วยงานและองค์กร ๔. ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรภายในหน่วยงาน ปฏิบัติตามคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	ต.ค. ๖๔ – ก.ย. ๖๕
๓. การสมรู้ร่วมคิดในการทุจริตการคอร์รัปชันภายในหน่วยงานหรือองค์กร	๑. กำหนดมาตรการ ระเบียบและข้อบังคับในการลงโทษจากการกระทำผิดดังกล่าว เพื่อป้องกันการกระทำความผิด ๒. แต่งตั้งคณะกรรมการในการทำหน้าที่ในการกำกับ ติดตามตรวจสอบการกระทำความผิดของบุคลากรของหน่วยงาน ๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรภายในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันภายในหน่วยงานของตนเอง ๔. ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกในการระมัดระวังต่อการกระทำที่เป็นการทุจริตในหน่วยงานและองค์กร	ต.ค. ๖๔ – ก.ย. ๖๕

ความเสี่ยงที่เรียงระดับจากระดับสูงมาก - น้อยมาก	แผนงาน/มาตรการควบคุม	ช่วงระยะเวลาในการลดความเสี่ยงให้ลดลงจากเดิม
๔. การนำข้อมูลส่วนบุคคลหรือของหน่วยงานไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว	<p>๑. กำหนดมาตรการ ระเบียบและข้อบังคับในการลงโทษจากการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อป้องกันการกระทำความผิด</p> <p>๒. นำเทคโนโลยีมาเป็นส่วนช่วยในการวางแผน ป้องกัน และจัดเก็บข้อมูลต่างๆให้เป็นระบบ และเป็นความลับส่วนบุคคลและหน่วยงาน เพื่อป้องกันการกระทำความผิดดังกล่าวที่คาดว่าจะเกิดขึ้น</p> <p>๓. กำกับ ควบคุมและติดตามการนำข้อมูลส่วนบุคคลและหน่วยงานไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้เกิดกระบวนการนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในทางที่ถูกต้อง และลดความเสี่ยงที่จะนำไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง</p>	ต.ค. ๖๔ – ก.ย. ๖๕
๕. ความโปร่งใสและความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณ	<p>๑. กำหนดแนวทางการ มาตรการ ติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปี เพื่อให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด</p> <p>๒. กำหนดมาตรการ บทลงโทษ กรณีที่พบว่าหรือสงสัยว่าเกิดการกระทำความผิด ทุกจริตคอร์รัปชันจากการแสวงหาผลประโยชน์จากการใช้จ่ายงบประมาณ</p> <p>๓. ปลุกฝังจิตสำนึกให้กับบุคลากรภายในหน่วยงานให้ตระหนักถึงการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์ เกิดความคุ้มค่าอย่างสูงสุด และเกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้</p>	ต.ค. ๖๔ – ก.ย. ๖๕

